

ת"פ (נצרת) 68242-03-24 - מדינת ישראל נ' פאדי נאסר

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

06 אוגוסט 2024

ת"פ 68242-03-24

מדינת ישראל נ' נאסר

לפני כבוד השופט הבכיר דורון פורת

1 מדינת ישראל

המשיבה

נגד

פאדי נאסר

המבקש/ הנאשם

החלטה

1. לפניי בקשה לזיכוי המבקש לפי סעיף 94(א) סיפא לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב (להלן: "**החסד"פ**"), ולהטלת הוצאות לטובת ההגנה לפי סעיף 80(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**") בצירוף תקנה 9 לתקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר), התשמ"ב-1982 (להלן: "**התקנות**").
2. ברקע הדברים הודעת תשלום קנס מס' 800332921 שנרשמה ביום 20.01.23 על שם המבקש. זאת בגין עבירה לפי סעיף 2 לחוק מניעת מפגעים, התשכ"א-1961, ותקנות 2(א) ו-17 לתקנות למניעת מפגעים (מניעת רעש), התשנ"ג-1992, יחד עם פרט 5 בתוספת לצו סדר הדין הפלילי (עבירות קנס- מניעת רעש), התש"ס-2000 (להלן: "**הודעת התשלום**").
3. ביום 04.06.23 הגיש המבקש בקשה לביטול הודעת התשלום והגשת תלונה, בה הוא טען כי הוא קיבל את הדו"ח, המייחס לו את ביצוע העבירה, אולם, לטענתו, באותה תקופה הוא היה בחו"ל. למכתבו הוא צירף צילום דרכון להוכחת יציאתו וכניסתו לארץ במועדים אלו. כמו כן, הוא ביקש להגיש תלונה על עורך הדוח, הואיל והוא לא ביצע וידוא זהות מבצע העבירה.
4. בקשתו של המבקש נדחתה ביום 29.10.23 לאחר שלטענת המשיבה היא לא שוכנעה שהמבקש הרים את הנטל להוכיח שהשימוש ברכב לא היה בשליטתו, כקבוע בסעיף 14 לחוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961. המבקש ביקש להישפט וביום 31.03.24 הוגש נגדו כתב אישום.
5. ביום 08.07.24 התקיים דיון ראשון, במסגרתו טען המבקש כי הרכב אינו רשום על שמו אלא על שם אביו, מבלי שהציג מסמכים המעידים על כך. התיק נקבע לשמיעת הוכחות.
6. ביום 17.07.24 פנה ב"כ המבקש לב"כ המשיבה בבקשה לביטול כתב האישום ופיצוי מוסכם ע"ס 5,000 ₪, מהטעמים שהמבקש לא היה בארץ במועד הרלוונטי, וכי הרכב רשום על שם אביו של המבקש, ולא על שמו. לפנייתו צורפו צילום דרכון ורישיון רכב.
7. ב"כ המשיבה עיינה בבקשה וברישיון הרכב שהועבר לה לראשונה. לאחר עיון ובחינה מחודשת הגישה ביום 24.07.24 הודעה לבית המשפט על חזרה מכתב האישום.

עמוד 1

הבקשה וטענות הצדדים

8. לטענת המבקש, רישיון הרכב בו נעברה העבירה אינו ראייה חדשה, אלא נתון שהמשטרה והתביעה היו אמורות לבדוק אותו בטרם תיוחס העבירה למבקש שלפנינו. מחובתן לבקש פלט בעלות על הרכב ממשד הרישוי טרם העמדת המבקש לדין על עבירה שלא עבר ושאינו קשר אליה.

המשטרה והמשרד להגנת הסביבה העמידו אדם לדין פלילי ללא כל בסיס חוקי לכך. הואיל והוא אינו הבעלים של הרכב, אין עליו כל אחריות לנעשה בו. המבקש ביקש להקטין את הנזק כשפנה לגורמים המוסמכים והתריע על התקלה שקרתה, אך לשווא. במצב דברים זה עולה חשש לזיוף ולנגישה אשר גרמו הוצאות למבקש ללא כל אשם מצידו.

בית המשפט התבקש לזכות את המבקש, ולפסוק לטובתו את הסכום המקסימלי (₪ 2,688) לכיסוי הוצאות הגנתו- שכר טרחת עורך דין, לפי סעיף 80 לחוק העונשין, ותקנה 9 לתקנות סדר הדין הנ"ל. כמו כן, בית המשפט התבקש לעשות שימוש בסמכותו לפי תקנה 9(ב) ולהוסיף 50% (₪ 1,344) על הסכום הנ"ל, בשל הנסיבות החריגות של העמדת המבקש לדין באופן שרירותי ללא כל בסיס חוקי ועובדתי, וחרף פנייתו המוקדמת של המבקש להימנע מהעמדתו לדין. על סכומים אלו יש להוסיף מע"מ כחוק, כך שהסכום עומד על סך של 4,717 ₪ בסך הכל.

9. ב"כ המשיבה טענה כי המבקש העלה את עניין הבעלות ברכב רק במהלך הדיון הראשון שהתקיים, וגם מבלי שהיו לו אסמכתאות לכך. לטענתה הזכות הקבועה בסעיף 80 לחוק העונשין תוענקה רק במקרה בו לא היה מקום להעמיד לדין מלכתחילה או בהתקיים נסיבות מיוחדות אחרות המצדיקות את הפיצוי. ניתן להעניק גם פיצוי חלקי.

באשר לעילת 'העדר יסוד להאשמה'-נטען כ הפסיקה קבעה שמדובר במצבים חריגים במיוחד של זדון, חוסר תום לב, רשלנות חמורה או אי סבירות מהותית ובולטת. עוד נטען כי נקבע שהתערבות בית המשפט בשיקול הדעת של התביעה, תהא מצוצמת מאוד, ותתאפשר רק במצבים שההעמדה לדין הייתה בלתי סבירה בעליל ובאופן קיצוני.

במקרה זה הדו"ח ניתן על סמך המידע שמסר נהג הרכב לשוטרי בשטח (לרבות שם מלא, ת"ז, גיל וכתובת). המבקש לא מסר מידע לגבי מי שהחזיק ברכב המועד הרלוונטי, וגם לא ציין שהרכב אינו שלו. לטענתה, אילו המבקש היה מציין שהרכב לא שלו, כתב האישום היה מוסב לגורם הרלוונטי לפני כן, לכן, מקרה זה אינו נמנה על המקרים החריגים בהם המבקש זכאי לפיצוי בגין עילה זו.

באשר לעילת נסיבות אחרות המצדיקות פיצוי- מדובר בעילה עמומה. בפסיקה הוטו שלוש קטגוריות: נסיבות הנוגעות לאופן ניהולו של ההליך המשפטי עצמו; נסיבות הקשורות לטיב זיכוי המבקש; נסיבות אישיות של המבקש.

גם עילה זו אינה מתקיימת בעניינו. המשיבה חזרה בה מכתב האישום על אתר, מיד לאחר העלאת הטענה כי הרכב אינו רשום על שם המבקש, והצגת הסימוכין לכך. במקרה זה התקיים דיון יחיד בו הועלתה לראשונה הטענה האמורה. ההחלטה בדבר ניהול ההליך לא הייתה בלתי סבירה, לא מדובר בנסיבות שיש בהן הצדקה להטלת הוצאות.

דיון והכרעה

10. סעיף 80 לחוק העונשין קובע את הזכות של המבקש לקבלת הוצאות משפט. להלן לשון הסעיף:

"משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה, או בשל אישום שבוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי[נוסח משולב], תשמ"ב-1982 בסכום שייראה לבית המשפט; במשפט שמנהל קובל רשאי בית המשפט להטיל על הקובל תשלום כאמור".

11. כאמור, הסעיף קובע שתי חלופות- "לא היה יסוד להאשמה" והשנייה- קיומן של "נסיבות אחרות המצדיקות זאת". באשר לחלופה הראשונה, הפסיקה קבעה כי בכדי לבסס עילה זו יש לבחון באופן אובייקטיבי, האם התשתית הראייתית שהונחה בפני התביעה הקימה "סיכוי סביר להרשעה". הרף שנקבע למבחן זה, הוא שיש צורך להוכיח כי מדובר במקרה חריג במיוחד של חוסר סבירות קיצוני ובולט, זדון, חוסר תום לב או רשלנות חמורה (ראו: רע"פ 4121/09 עו"ד רותם שגיא נ' מדינת ישראל (02.03.2011), ע"פ 5097/10 בוגנים נ' מדינת ישראל (15.01.2013) ועוד).

12. מדובר בעילה מתוחמת, צרה ודווקנית. נקבע בפסיקה כי התערבות בית המשפט בשיקול דעת רשויות התביעה תתאפשר רק במקום שבו ההעמדה לדין על בסיס הראיות שהיו בפניה, הייתה בלתי סבירה בעליל ובאופן קיצוני. הנטייה בפסיקה היא שלא לעשות שימוש בחלופה זו, אלא במשורה בלבד (ראו: רע"פ 4121/09 עו"ד רותם שגיא נ' מדינת ישראל (02.03.2011)).

13. אינני מוצא כי המקרה שבפני עולה לכדי אותם מקרים קיצוניים וחריגים המצדיקים שימוש בעילה זו. אכן, המשיבה לא ביררה מי הבעלים של הרכב, בעודה מסתמכת בתביעתה בעיקר על ההנחה כי המבקש הינו הבעלים של הרכב, לאחר שהמבקש הציג בפניה כי הוא לא היה בארץ במועד ביצוע העבירה. יחד עם זאת, יאמר לזכותה של המשיבה, כי המבקש גם לא טען בפניה כי הוא אינו הבעלים של הרכב טרם הדיון הראשון שנערך בבית המשפט בעניינו. משכך, בנסיבות הדברים, לא מצאתי כי מדובר במקרה חריג המצדיק שימוש בעילה דווקנית וצרה זו.

14. בניגוד לכך, באשר לעילה השנייה בדבר "נסיבות אחרות המצדיקות זאת", נקבע בפסיקה כי מדובר במונח שפרשנותו פתוחה. הוא נוסח בכוונה בעמימות, על מנת ליתן לבית המשפט שיקול דעת רחב, שיוכל להלום את נסיבות המקרים השונים, זאת ביחס להליך המשפטי, האופן בו זוכה המבקש ונסיבותיו האישיות (ראו למשל רע"פ 1109/09 סאמי שיבלי נ' מדינת ישראל (04.01.2010)).

15. במקרה זה אני מוצא כי מדובר בזיכוי מלא של המבקש, הנובע מעצם העובדה שאין לו קשר לרכב (למעט העובדה שאביו הוא הבעלים של הרכב, אך הדבר אינו מטיל עליו שום אחריות), ואין לו קשר לביצוע המעשה, שכאמור הוא היה בכלל בחו"ל בשעת המעשה.

16. יש לציין גם כי בפסיקה הושמעה דעה לפיה במצב בו המשיבה חוזרת מכתב האישום, טרם נוהל ההוכחות, ובית המשפט אינו יכול לבחון את הטענות לעומקן, בבואו לדון בהטלת הוצאות עליו להניח לטובת המבקש, שמדובר בזיכוי מלא (ראו למשל רע"פ 960/99 דני מקמילן נ' מדינת ישראל (26.08.1999)).

17. שיקול נוסף שיש לקחת בחשבון לעניין זה הוא התנהלות הצדדים. אין מחלוקת שהמבקש לא ציין לפני הדיון כי הוא אינו הבעלים של הרכב בו בוצעה העבירה בגינה ניתן הדו"ח. אולם, נראה כי

במצב הדברים, לאחר שהמבקש הציג מסמכים המעידים כי לא היה בארץ במועד ביצוע העבירה, היה על המשיבה לוודא את עניין הבעלות, שעל בסיסה הואשם המבקש- בעלותו ברכב. מה גם שלא ברור כיצד ניתן הדו"ח מבלי שנותן הדו"ח זיהה את המבקש ואימת את זהותו מול תעודה מזהה.

18. יחד עם זאת, ניתן היה גם לצפות מהמבקש להעלות טענה זו בשלב מוקדם יותר, ולא להמתין עד לדיון הראשון בבית המשפט. אילו היה עושה כן, נראה כי הדיון הראשון היה נחסך וכך גם היו נחסכות ממנו ההוצאות.

19. בנוסף לדברים אלו, במסגרת חלופה זו, על בית המשפט לשקול גם "שיקולים כלליים של המדיניות המשפטית" (ע"פ 1442/12 פלוני נ' מדינת ישראל (26.02.2013)). כך שבין היתר יש לקחת בחשבון את הרתעת רשויות האכיפה, יעול הליכים, חשש מהרתעת יתר של הרשויות ועוד. שיקולים אלו מובילים לכך, שיש להיזהר בהשתתפות הוצאות גבוהות על הרשות התובעת, על מנת שלא להוביל להרתעת יתר כאמור. גם לכך, נתתי דעתי במסגרת כלל השיקולים.

20. לאחר ששקלתי את כל השיקולים האמורים, ומכיוון שבמצב הדברים מצאתי כי אין המדובר בזדון מצד המאשימה או רשלנות בבחינת "לא היה יסוד להאשמה", ובנוסף נסיבות מתן הדו"ח הם של פלוני אשר נהג ברכב והזדהה בכזב כנאשם, כל זה עומד לכף התביעה. בדיקת הבעלות ברכב נדרשה רק משעה שנטענה הטענה כי הנאשם לא היה הנהג, ואין הדבר נדרש בשיגרה כאשר ניתן דו"ח לנהג שנוהג ברכב. בשכלול כל הנסיבות לא מצאתי מקום לחייב את התביעה בתשלום הוצאות למבקש.

21. למען הסר ספק, יובהר כי בהתאם לסעיף 94(א) לחסד"פ מכיוון שהמשיבה חזרה בה מכתב האישום, לאחר ההקראה, לאחר שהמבקש כפר באשמתו, יש לראות זאת כזיכוי המבקש/ הנאשם.

22. מזכירות תשלח את ההחלטה לצדדים.

ניתן היום, ב' אב תשפ"ד, 06 אוגוסט 2024, בהעדר הצדדים.